PROSTUPNOST ÚZEMÍ

A JEJÍ MĚŘENÍ JAKO NÁSTROJ PRO ZLEPŠENÍ KVALITY PĚŠÍHO POHYBU PO MĚSTĚ

PĚŠÍ PROSTUPNOST V ÚZEMNÍM PLÁNOVÁNÍ

Pěší prostupnost vyjadřuje, jak snadný a efektivní je pěší pohyb územím. Dobrá prostupnost motivuje lidi k chůzi a zároveň je jednou z podmínek pro rozvoj tzv. „města krátkých vzdáleností“. Naopak ve špatně prostupném území je vlivem překážek a nedostatečného pokrytí pěší sítí pohyb velmi obtížný až frustrující. Místo chůze zde lidé často dávají přednost automobilům nebo MHD, a to i při cestách na kratší vzdálenosti. Výstupy analýzy prostupnosti mohou být podnětem pro realizaci opatření ve veřejném prostoru, která přispívají ke zlepšení kvality pěšího pohybu ve městě.

ANALÝZA PROSTUPNOSTI VE STARÉM MĚSTĚ

Prostupnost ve Starém Městě je analyzována ve dvou úrovních detailu. První z nich je úroveň celé zmiňované oblasti a nejbližšího okolí. Výstupem analýzy je označení míst s nejhorší prostupností. Druhá úroveň se vztahuje k území Hradebního korza, kde je počítaná tzv. příčná prostupnost vyjadřující obtížnost přecházení ulic, které tvoří osu Hradebního korza.

ANALÝZA PROSTUPNOSTI HRADEBNÍHO KORZA

Na základě výsledků analýzy pěší prostupnosti na území Hradebního korza je nejvíce problematická severní polovina Revoluční ulice a na ni navazující část Štefánikova mostu. Důvodem je především velká vzdálenost mezi přechody a světelná signalizace s dlouhými čekacími časy pro chodce. Naopak nejlépe prostupná je střední část území, a to především díky přítomnosti pěších zón a nízké intenzitě dopravy, která umožnuje poměrně snadné přecházení silnice. Výstup této analýzy slouží jako podklad pro plánovanou revitalizaci Revoluční ulice.

IDENTIFIKACE MÍST SE ŠPATNOU PROSTUPNOSTÍ VE STARÉM MĚSTĚ

Výstup z analýzy ukazuje na místa, kde je prostupnost snížena vlivem různých typů bariér. Nejčastěji to jsou velké silnice s velmi intenzivní dopravou, přes které je vlivem minimálního množství přechodů velmi obtížné přejít. Dalšími bariérami jsou mimoúrovňové křižovatky cest či kolejiště a další zařízení železniční dopravy.

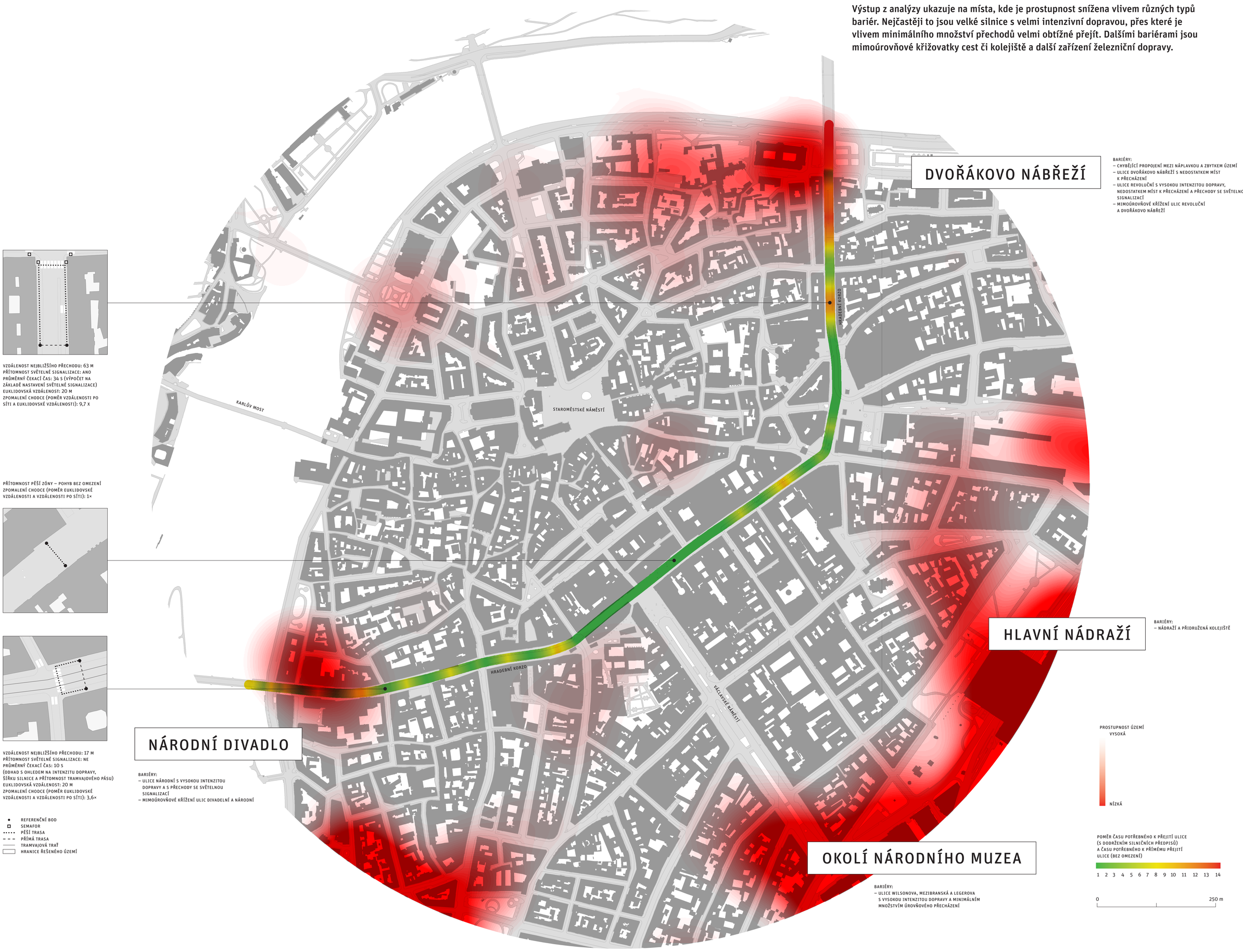

MĚŘENÍ PĚŠÍ PROSTUPNOSTI

DEFINICE PROSTUPNOSTI

Prostupnost je vyjádřena pomocí poměru dvou typů vzdáleností dvojice bodů:

1. VÁŽENÁ VZDÁLENOST PO PĚŠÍ SÍTI
- udává vzdálenost, kterou člověk ujde z jednoho bodu do druhého s využitím nejkratší pěší trasy
- pomocí vah zohledňuje zpomalující faktory, např. čekání na semaforech, vliv povrchu a sklonu terénu apod.
- $\sum_{(i=1)}^{n}$ (délka úseku$_i$ · váha úseku$_i$)

2. EUKLIDOVSKÁ (PŘÍMÁ) VZDÁLENOST
- udává vzdálenost, kterou by člověk překonal, pokud by mezi body volil přímou trasu bez jakéhokoli omezení

Čím vyšší je poměr mezi vzdálenostmi, tím horší je prostupnost v daném místě. Vzdálenosti uvádíme v jednotkách délky, které lze přepočítat na čas, za který chodec trasu ujde.

VOLBA DVOJIC BODŮ

Dvojice bodů jsou voleny s ohledem na velikost a charakter daného území, např.:

- příčná prostupnost Hradebního korza – protější body podél ulice tvořící hlavní osu území
- analýza prostupnosti ve Starém Městě – náhodný výběr míst křížení pěší sítě v minimální vzájemné vzdálenosti 30 m, z nich dvojice „každý s každým“

PŘÍKLAD VÝPOČTU POMĚRU VÁŽENÉ VZDÁLENOSTI PO SÍTI A EUKLIDOVSKÉ VZDÁLENOSTI

úsek 1
délka: 206 m
váha: 1,2 (nezpevněná cesta)

úsek 2
délka: 188
váha: 1 (chodník)

euklidovská vzdálenost: 316 m

$$\text{poměr} = \frac{\text{(vážená délka pěší trasy)}}{\text{(euklidovská vzdálenost)}} = \frac{\text{(délka úseku 1} \cdot \text{váha úseku 1 + délka úseku 2} \cdot \text{váha úseku 2)}}{\text{(euklidovská vzdálenost)}} = \frac{206 \cdot 1{,}2 + 188 \cdot 1}{316} = 1{,}38$$

ŠPATNÁ PROSTUPNOST V PRAXI

PŘÍKLADEM VELMI ŠPATNĚ PROSTUPNÉHO ÚZEMÍ JE OKOLÍ OC EUROPARK A FASHION ARENY VE ŠTĚRBOHOLECH. POKUD SE ROZHODNEME PŘEJÍT Z JEDNOHO NÁKUPNÍHO CENTRA DO DRUHÉHO, PŘIPADÁ NÁM TO NA POHLED VELMI BLÍZKO. ZE ZDÁNLIVĚ KRÁTKÉ VZDÁLENOSTI JE OVŠEM DÍKY PŘÍTOMNOSTI BARIÉRY V PODOBĚ ŠTĚRBOHOLSKÉ SPOJKY A KŘIŽOVATKY DALŠÍCH VÍCEPROUDÝCH KOMUNIKACÍ VÍCE NEŽ 1,5 KM DLOUHÁ TRASA.

VÝCHOZÍ/ CÍLOVÝ BOD
NEJKRATŠÍ PĚŠÍ TRASA
VZDÁLENOST VZDUŠNOU ČAROU
PĚŠÍ SÍŤ

AUTOŘI
ZUZANA VOJTÍŠKOVÁ – VOJTISKOVA@IPR.PRAHA.EU
KATEŘINA LOCHSCHMIDTOVÁ – LOCHSCHMIDTOVA@IPR.PRAHA.EU
BARBORA PÁNÍKOVÁ – PANIKOVA@IPR.PRAHA.EU
VE SPOLUPRÁCI S KANCELÁŘÍ VEŘEJNÉHO PROSTORU

ZDROJ DAT
© INSTITUT PLÁNOVÁNÍ A ROZVOJE HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

SOFTWARE
ARCGIS 10.5.1
ADOBE INDESIGN CC

PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG
IPR PRAHA